

Veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven

Notitie, 24 november 2014

Behorend bij het besluit van 9 december van 2014 van het college van B&W van de gemeente Amsterdam en het college van GS van de provincie Noord Holland inzake de veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven

Colofon:

Provincie Noord-Holland, Annet Busweiler

Gemeente Amsterdam, Art van der Giessen

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Wim Bakker

Veiligheidsregio Amsterdam- Amstelland, Ferry El-Aaïdi

Havenbedrijf Amsterdam NV, Carla Jong

Inhoud

Inhoud	3
1. Inleiding	4
2. Aanleiding Veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven.....	5
3. Definitie Functionele binding	6
4. Omvang en ligging veiligheidscontour.....	6
5. Hulpverlening.....	13
6. Procedure	15
Bijlagen.....	18
Bijlage 1 Begrippen	19
Bijlage 2 Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort	20
Bijlage 3 Inventarisatie kwetsbare objecten	22
Bijlage 4 Algemene beschrijving ongevalsscenario's	24
Bijlage 5 Bestrijdbaarheid per ongevalsscenario	26
Bijlage 6 Planvorming Bestrijdbaarheid.....	28

1. Inleiding

Deze notitie beschrijft de beweegredenen om te komen tot het vaststellen van een Veiligheidscontour voor het deel van het Amsterdamse havengebied rond Afrika- en Amerikahaven.

Een veiligheidscontour¹ is een vastgestelde contour rondom een gebied waarin risicovolle bedrijven zijn gelegen, bijvoorbeeld in een gebied met een specifieke functie zoals in dit geval een havengebied. Een veiligheidscontour geeft de grens aan tot hoever het plaatsgebonden risico van inliggende bedrijven mag reiken ten opzichte van de omgeving van het gebied. Het gebied wordt als geheel bekeken en er wordt niet meer getoetst op individuele risicocontouren van bedrijven. Binnen de contour kunnen niet-risicovolle bedrijven worden toegestaan op voorwaarde dat die een functionele binding hebben met het desbetreffende gebied.

Het instrument veiligheidscontour is ook in andere haven- en industriegebieden toegepast zoals het Sloegebied in Zeeland [2012] en voor de Rotterdamse havengebieden [2014]. Deze gebieden hebben voor een veiligheidscontour gekozen om risicovolle activiteiten te concentreren en duidelijk te scheiden van risico-ontvangers zoals de woongebieden in de omgeving.

Voor het Amsterdamse havengebied is reeds beleid ontwikkeld met betrekking tot externe veiligheid. In 2009 is de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort² vastgesteld door zowel de gemeente Amsterdam als de Provincie Noord-Holland. Destijds is niet voor een Veiligheidscontour gekozen omdat het toen nog een lastig toe te passen instrument was. Er is toen gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak met een zonering binnen het Amsterdamse havengebied die ervoor zorgt dat risicoveroorzakers en risico-ontvangers zoveel mogelijk gescheiden worden, met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het verbeteren van zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid in het gebied. Een saneringssituatie in het gebied is nu de aanleiding om alsnog over te gaan op het vaststellen van een Veiligheidscontour. Met de ervaringen van elders en met de Gebiedsvisie als uitgangspunt is het proces voor het opstellen van een veiligheidscontour binnen het Amsterdamse havengebied een stuk eenvoudiger geworden.

Om een veiligheidscontour vast te kunnen stellen dient de exacte ligging bepaald te worden met daarbij een definitie van de functionele binding voor het betreffende gebied. De onderbouwing hiervan is in deze notitie beschreven. Voor deze veiligheidscontour is aanvullend een paragraaf opgenomen over hulpverlening.

1.1 Wettelijk kader: artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen

Artikel 14 Bevi beschrijft dat het Wabo³ bevoegd gezag - in overeenstemming met Wro⁴ bevoegd gezag - voor Bevi-inrichtingen⁵ of voor een gebied waarin die inrichtingen zijn gelegen de ligging van een veiligheidscontour kan vaststellen. De ligging van de veiligheidscontour wordt in een apart besluit vastgelegd. Het plaatsgebonden risico mag niet hoger dan 10^{-6} (een op de miljoen) zijn.

De veiligheidscontour is gebaseerd op de berekende risicocontouren 10^{-6} per jaar op grond van de vergunde activiteiten en stofhoeveelheden, zoals die blijken uit de Omgevingsvergunning per inrichting geldt op het tijdstip waarop het besluit met betrekking tot de veiligheidscontour wordt vastgesteld.

¹ cf. art. 14 Bevi (*Besluit externe veiligheid inrichtingen*)

² *Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort*, definitief rapport 14 juli 2009 Royal Haskoning 9T4103

³ *Wabo*, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

⁴ *Wro*, Wet ruimtelijke ordening

⁵ *Bevi-inrichting*, Inrichting waarop het Bevi van toepassing is zoals bedoeld in art. 2.1a t/m h (Risicobedrijf)

In de vast te stellen veiligheidscontour kunnen desgewenst voorzienbare ontwikkelingen bij en rond de bedrijven, de cumulatie van het plaatsgebonden risico vanwege de aanwezigheid van meerdere risicovolle inrichtingen bij elkaar, alsmede (ruimtelijke)maatregelen ter beperking van het groepsrisico worden verwerkt.

Voorwaarde voor de vaststelling van de veiligheidscontour is wel dat het bevoegd gezag ervoor moet zorgen dat binnen de vast te stellen contour geen kwetsbare objecten aanwezig zijn of daar op grond van een vigerend bestemmingsplan gebouwd of gevestigd mogen worden, tenzij die objecten of inrichtingen een functionele binding hebben met een risicovolle inrichting of met het gebied waarvoor de contour wordt vastgesteld. In die gevallen zijn de bij dit besluit gestelde grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico niet van toepassing. Het gaat hierbij om bedrijvigheid die uit hoofde van haar functie past bij het karakter van de desbetreffende inrichtingen of het desbetreffende gebied.

2. Aanleiding Veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven

Het vaststellen van een Veiligheidscontour voor een deel van het Amsterdamse havengebied maakt onderdeel uit van de gekozen oplossingsrichting voor een Bevi- saneringssituatie in het gebied. Hiertoe hebben Gedeputeerde Staten [25 juni 2013] van Noord-Holland en het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam [2 juli 2013] besloten.

Om tot dit besluit te komen is Prof. dr. Ira Helsloot van de Radboud Universiteit Nijmegen / Crisislab om advies gevraagd om te komen tot een gedragen, redelijke en wettelijke oplossingsrichting voor de saneringssituatie van Fetim i.v.m. met de nabijheid van Oiltanking. In zijn adviesrapport "Verantwoorde veiligheid"⁶ beschrijft Helsloot de overweging te kiezen voor een Veiligheidscontour:

"Oiltanking is een op- en overslagbedrijf van primair benzine in de Amsterdamse haven waar zich binnen de 'eens in de miljoen jaar'-contour een kantoorpand van een ander havengebonden bedrijf (Fetim) bevindt. Volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) moeten dergelijke situaties gesaneerd worden voor 1 juli 2013. Sanering is een gezamenlijke opgave van de bevoegde gezagen gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland. Wanneer zou worden ingezet op sanering op basis van maatregelen conform het Bevi-rekenprogramma Safeti dan leidt dit tot een onredelijke veiligheidsinvestering van enkele tientallen miljoenen euro's voor of verplaatsing van Fetim of vergaande aanpassingen aan de bedrijfsvoering of installaties van Oiltanking. Een voorstel voor een redelijke(re) veiligheidsinvestering is enerzijds door de formele problematiek op te lossen door delen van de Amsterdamse haven bestuurlijk aan te wijzen als gebied waar industriële risico's geaccepteerd zijn door het vaststellen van een veiligheidscontour cf. art. 14 Bevi door de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Anderzijds door de feitelijke veiligheidssituatie te verbeteren door een beperkte investering in een combinatie van praktische maar niet in Safeti beschreven veiligheidsmaatregelen."

Dit advies was mede gebaseerd op de Verkenning naar de toepasbaarheid van de Veiligheidscontour bij de saneringssituatie die begin 2013 is uitgevoerd onder leiding van Provincie Noord-Holland in samenwerking met Gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en Havenbedrijf Amsterdam.

Nu het instrument Veiligheidscontour toepasbaar is gebleken in onder andere Zeeland en Rotterdam en specifiek geschikt is voor dit soort haven- en industriegebieden, is de oplossing van de Bevi-

⁶ *Verantwoorde veiligheid, een verkenning naar oplossingsrichtingen voor de bevi-saneringsproblematiek rondom Oiltanking*, Crisislab. Rapportage van 3 april 2013 ten behoeve van bestuurlijk overleg op 10 april 2013.

saneringssituatie een goede aanleiding om dit instrument ook in het Amsterdamse havengebied toe te passen.

3. Definitie Functionele binding

Binnen de veiligheidscontour zijn kwetsbare objecten niet toegestaan, tenzij die objecten of inrichtingen een functionele binding hebben met een risicovolle inrichting of met het gebied waarvoor de contour wordt vastgesteld. Het begrip functionele binding moet in dit verband restrictief worden geïnterpreteerd.

Het gebied waarvoor de veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven geldt (Zie Hoofdstuk 4) maakt deel uit van Westpoort, het grootste aaneengesloten bedrijventerrein van Nederland. Onderdeel van Westpoort is het Amsterdamse havengebied dat in het bijzonder, dus niet uitsluitend, bestemd is voor grootschalige havengebonden “natte” bedrijfsactiviteiten. Onder een havengebonden (nat) bedrijf wordt een bedrijf verstaan dat voor wat betreft aan- en/of afvoer van goederen mede afhankelijk is van het vervoer over water.

Onder functioneel - aan het gebied waarvoor de veiligheidscontour geldt en/of aan daarbinnen gelegen risicovolle bedrijven - gebonden bedrijven worden verstaan:

- Bedrijven die havengebonden “natte” activiteiten uitvoeren, waarmee bedoeld wordt de aanvoer via het water en op- en overslag van bulkgoederen, stukgoed en containers, koopmansgoederen, brandstoffen inclusief tot vloeistof verdichte gassen, chemische stoffen, biobrandstoffen, kolen, cacao, auto's, food, overige (bouw-) grondstoffen en producten, zoals hout en houtproducten en schroot.
- Bedrijven die havengerelateerde activiteiten uitvoeren, zoals grondstofverwerkende industrie, raffinage van oliën en vetten, distributie en transport van grondstoffen en (deel-) producten.
- Bedrijven met een hoge milieucategorie die bij voorkeur op een omvangrijk industrieterrein thuishoren, zoals grootschalige energieopwekking en afval(water)verwerking.
- Bedrijven die (uitsluitend en in hoofdzaak) diensten voor gebiedsgebonden bedrijven uitvoeren, zoals op deze bedrijven/dit gebied gerichte onderhouds- en reparatiebedrijven, nautische dienstverlening, douane, handhavingsdiensten.

4. Omvang en ligging veiligheidscontour

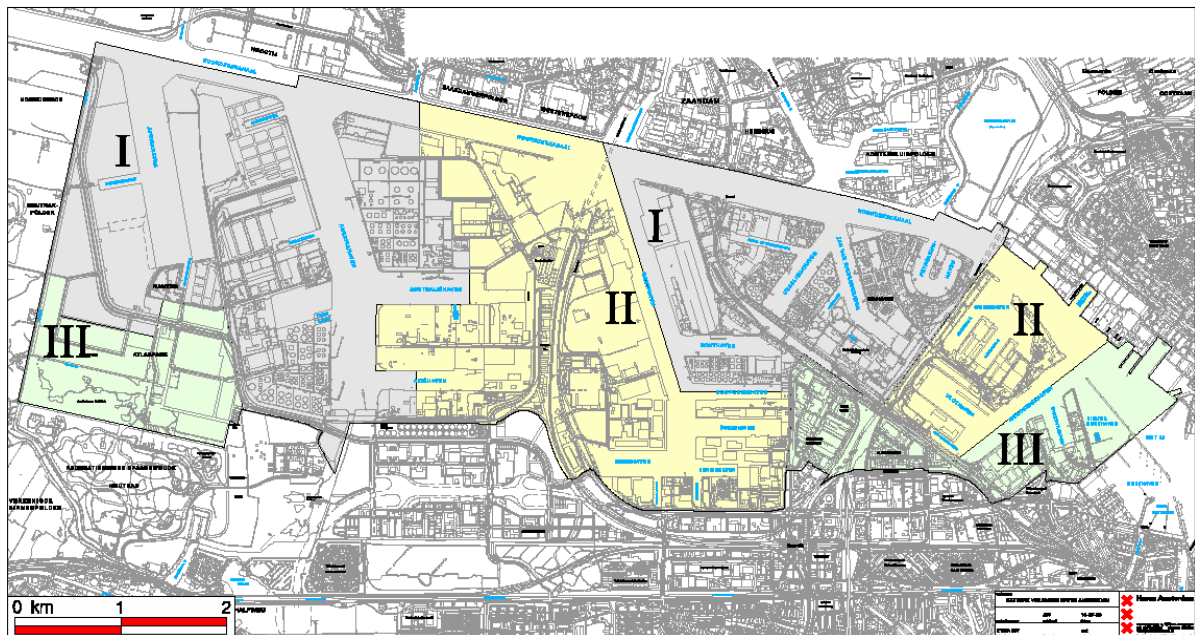
Voor het bepalen van de exacte ligging van de veiligheidscontour zijn de volgende uitgangspunten meegenomen: De gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort, de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen, de aanwezigheid van kwetsbare objecten en de functionele binding daarvan en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen. Daarnaast is rekening gehouden met mogelijke cumulatie van het plaatsgebonden risico en de mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken.

4.1 Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort

In 2009 hebben de gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland gezamenlijk de “Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort” vastgesteld. De visie is gericht op de ontwikkeling van het Amsterdams havengebied als veilig gebied waar plaats is voor activiteiten met gevaarlijke stoffen en waar optimaal met ruimte en dus ook met risicoafstanden wordt omgegaan. Deze visie omvat onder meer een zonering van het havengebied op het punt van de toelaatbaarheid van risicoveroorzakende (Bevi) bedrijvigheid en de toelaatbaarheid van (beperkt) kwetsbare objecten met als doel om risicoveroorzakers en risico-ontvangers zoveel mogelijk te scheiden. Er worden drie zones

onderscheiden, deze zones zijn vastgelegd in de in 2013 herziene bestemmingsplannen binnen Westpoort:

- **Zone I:** Voor deze zone geldt dat hier primair ruimte worden geboden aan (nu al voor een deel aanwezige) risicobedrijven ("Bevi-bedrijven"). Deze zone is niet geschikt voor de komst van nieuwe en de uitbreiding van bestaande niet-zelfredzame functies en kwetsbare objecten.
- **Zone II:** In deze zone bevinden zich risicobedrijven en arbeidsintensieve industrie. De zone dient beschikbaar te blijven voor risicobedrijven, maar moet tevens plaats bieden aan arbeidsintensieve industrie. Daarom hebben risicobedrijven in deze zone minder uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden dan in zone I. Er is in zone II geen ruimte voor de vestiging van nieuwe of uitbreiding van bestaande niet-zelfredzame functies.
- **Zone III:** Er bevinden zich in deze zone risico-ontvangers. Voor deze zone geldt dat deze minder geschikt wordt geacht voor de komst van nieuwe en de uitbreiding van bestaande risicoveroorzakers; er wordt ingezet op minder risicovolle bedrijvigheid. Risicobedrijven worden niet volledig uitgesloten, maar de vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt omdat de plaatsgebonden risico contour 10^{-6} binnen de eigen inrichtingsgrens moet blijven. Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) zijn toegestaan.

Figuur 1 Zoneringskaart uit de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort 2009

4.2 Onderbouwing voor de omvang en ligging van de Veiligheidscontour

De zone I gebieden liggen het meest voor de hand om met de Veiligheidscontour op aan te sluiten. Zone I biedt al primair ruimte aan risicobedrijven en is niet geschikt voor de komst van nieuwe en de uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten. Zone II dient eveneens beschikbaar te blijven voor risicobedrijven, maar biedt tevens plaats aan arbeidsintensieve industrie. Er zijn twee zone I gebieden: rondom Afrika- en Amerikahaven en rondom Petroleumhaven.

In eerste instantie wordt gekozen voor een veiligheidscontour in het Zone I-gebied rondom Afrika- en Amerikahaven, zie figuur 2. In deze zone bevindt zich namelijk de op te lossen Bevi-saneringssituatie bij Oiltanking en Fetim. Daarbij doen zich geen onoverkomelijke knelpunten voor met kwetsbare objecten die geen functionele binding hebben. Het andere Zone I-gebied rondom Petroleumhaven is

complexer mede vanwege de aanwezigheid van voormalige bedrijfswoningen. Deze veiligheidscontour zou in een tweede fase kunnen worden uitgewerkt.

De grenzen van het Zone I-gebied rondom Afrika- en Amerikahaven kunnen niet exact aangehouden worden om twee redenen. Ten eerste is de aanwezigheid van bepaalde kwetsbare objecten binnen Zone I niet wenselijk binnen de Veiligheidscontour. Een van deze objecten is *de kerk van "de kunstenaarsenclave" Ruigoord*. Hoewel er in Ruigoord niet gewoond wordt, zijn er geregeld (grote) evenementen met name in en rond de kerk. De kerk van Ruigoord heeft een historische binding met het gebied maar is niet functioneel gebonden en kan hierom niet worden toegestaan binnen de Veiligheidscontour. Twee andere kwetsbare objecten zijn *de kantoren van Starbucks en de Voorbij groep*. Deze kantoren zijn echter wel functioneel gebonden aan het gebied omdat zij ten dienste staan van de bedrijfsactiviteiten ter plaatse. Omdat in deze objecten veel mensen werken en omdat zij zich bevinden aan de rand van de veiligheidscontour, is er voor gekozen deze objecten buiten de veiligheidscontour te houden. Hiermee wordt duidelijk de grens gesteld tot waar de plaatsgebonden risico-contouren van de risicobedrijven mogen reiken en worden zo deze kwetsbare objecten beschermd. Ten tweede reiken *de PR 10^{-6} contouren van Oiltanking, BP en ACT* tot buiten het Zone I gebied en wordt de Veiligheidscontour om deze PR 10^{-6} contouren heen gelegd. Op de grens van de vastgestelde veiligheidscontour moet immers worden voldaan aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar. Voor de grenzen worden zoveel mogelijk herkenbare lijnen genomen zoals terreingrenzen.

Een veiligheidscontour geeft de grens aan tot waar risico's van de daarin gelegen bedrijven acceptabel zijn. Voor het havengebied buiten de Veiligheidscontour blijft de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort gelden en daar blijven de zone I en II gebieden beschikbaar voor risicobedrijven.

4.3 Risicovolle inrichtingen binnen Veiligheidscontour

De veiligheidscontour heeft betrekking op inrichtingen die onder het Bevi vallen. Binnen de veiligheidscontour bevinden zich 7 Bevi-inrichtingen:

BP Amsterdam Terminal (Hornweg 10):

Op- en overslag van benzine, diesel en propaan en behandeling met butaan.

Bevoegd gezag: provincie

Diergaarde Beheer BV (Latexweg 10):

Op- en overslag van stukgoed en opslag van brandbare en bijtende stoffen en drukinkten.

Bevoegd gezag: gemeente

Hydrocarbon Hotel (Oceanenweg)

Op- en overslag van benzine, diesel, bio-ethanol en behandeling met iso-pentaan.

Bevoegd gezag: provincie

Oiltanking Amsterdam B.V. (Heining 100)

Op- en overslag van benzine, kerosine, diesel, en behandeling met butaan. Bio diesel plant en opslag methanol.

Bevoegd gezag: provincie

PPG Coatings Nederland B.V. (Oceanenweg 2)

Verffabriek en opslag van oplosmiddelen.

Bevoegd gezag: gemeente

ACT - Amsterdam Container Terminals (Ruijgoordweg 100)

Op- en overslag van containers met o.a. gevaarlijke stoffen.

Bevoegd gezag: gemeente

VOPAK Terminal Westpoort B.V. (Westpoortweg 480)

Op- en overslag van benzine, diesel, nafta, ethanol en behandeling met butaan.

Bevoegd gezag: provincie

4.4 Kwetsbare objecten binnen Veiligheidscontour

Om de bestaande kwetsbare objecten in kaart te brengen is nagegaan in welke objecten/bedrijven potentieel meer dan 50 personen gedurende een deel van de dag aanwezig zijn. Hiervoor is gekeken naar het aantal ingeschreven werknemers bij de aanwezige bedrijven volgens de Kamer van Koophandel. Op basis van locatiebezoek zijn de resultaten verfijnd. In Bijlage 3 staat de lijst met mogelijke kwetsbare objecten die geïnterviewd zijn. Een aantal bedrijven was bij nader inzien niet kwetsbaar omdat er bijvoorbeeld in ploegendienst gewerkt wordt. Dit geldt voor Afrika Coal Terminal, CWT Sitos, DPD, Dutch Cocoa, Continental Chocolat en Cargill Multiseed. Zoals eerder beschreven is voor drie kwetsbare objecten besloten deze buiten de Veiligheidscontour te houden: De kerk van Ruigoord en de kantoren van Starbucks en de Voorbij groep. Op dit moment zijn er twee kwetsbare objecten binnen de Veiligheidscontour. Deze zijn toegestaan binnen de Veiligheidscontour vanwege hun functionele binding.

Fetim (Kopraweg 1)

Distributie centrum voor hout en bouwmarktartikelen met kantoor.

Aantal medewerkers: In het kantoor werken 95 medewerkers en in het distributiecentrum 70. Er wordt niet in ploegendiensten gewerkt.

Functionele binding: Indirect havengerelateerd; distributie en transport van (deel-) producten.

Ter Haak Group (Ruijgoordweg 80)

Stuwadoor en transporteur van containers RoRo, stukgoed en projectlading; met kantoor.

Aantal medewerkers: Op dit moment werken er bij Ter Haak Groep 35 medewerkers in de loods en op het Haventerrein op het moment dat er een schip ligt. Geen shifts. Op kantoor is plaats voor ongeveer 75 medewerkers.

Functionele binding: Havengebonden "natte" activiteiten, aan- en afvoer via het water van stukgoed en containers.

4.5 Redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen

Het gebied van de Veiligheidscontour is grotendeels ingevuld. De in 2013 herziene *bestemmingsplannen Amerikahaven en Afrikahaven* verwachten voor de komende tien jaar dan ook weinig ontwikkelingen. Alleen het "Atlaspark" grenzend aan de zuidzijde van de Veiligheidscontour is nog voor een groot deel onbebouwd. Ontwikkeling en realisatie van dit gebied is gericht op logistiek en distributie wat gezien de arbeidsintensiteit vaak kwetsbare objecten zijn.

De in 2013 vastgestelde *Regionale visie Noordzeekanaalgebied 2040* is erop gericht de verdergaande economische ontwikkeling van het NZKG op een duurzame manier tot stand te brengen. Er wordt ingezet op ruimtelijke intensivering en efficiëntie zodat de Amsterdamse haven tot 125 miljoen ton door kan groeien binnen het huidige haven-areaal.

Ruimere contouren uit bestemmingsplannen en nieuwe QRA's van BP en Oiltanking.

Op de plankaarten van de bestemmingsplannen Afrikahaven en Amerikahaven zijn rondom de Bevi-bedrijven "veiligheidszones - bevi" opgenomen die veelal groter zijn dan de contouren voor PR 10^{-6} . De reden hiervoor is dat er ruimte moet zijn voor uitbreidingen of aanpassingen van de Bevi-bedrijven die slechts een kleine toename van de PR 10^{-6} contour tot gevolg hebben. Tevens kunnen zo kleine wijzigingen in de PR-contouren als gevolg van nieuwe rekenmethodieken worden opvangen zonder

dat een (bestemmingsplan)wijziging van de plankaart nodig is. Bij het bepalen van de ligging van de Veiligheidscontour zijn deze “veiligheidszones –bevi” als uitgangspunt genomen.

BP Amsterdam Terminal (BAT) heeft een aanvraag gedaan voor een revisievergunning bij Provincie Noord-Holland. Deze aanvraag is nog in procedure. Onderdeel van de aanvraag is de QRA van 31 mei 2013. Deze laat aan de zuidkant een ruimere PR 10^{-6} contour zien in vergelijking met de huidige. In het bestemmingsplan Amerikahaven is hier al rekening mee gehouden en de veiligheidscontour volgt hierin.

Recentelijk heeft Oiltanking Amsterdam (OTA) een vergunningaanvraag ingediend voor verladingsactiviteiten van K1- producten op steiger 19. Daarnaast is door OTA aangegeven dat zij mogelijk gaan uitbreiden met extra steigers aan de zuidoostzijde van de inrichting (aan de Aziëhavenweg). Momenteel is dit een braakliggend terrein. De contour zal hierdoor aan de zuid- oost zijde groter worden. In het bestemmingplan Amerikahaven is hier al rekening mee gehouden en de veiligheidscontour volgt hierin.

4.6 Mogelijke cumulatie van het plaatsgebonden risico

Cumulatie van het plaatsgebonden risico kan plaatsvinden bij aanwezigheid van meerdere risicobedrijven. Er is voor deze Veiligheidscontour geen reden om te veronderstellen dat cumulatieve plaatsgebonden risico's van de in het gebied gelegen inrichtingen zal leiden tot een overschrijding van de grenswaarde uit het Bevi. Er bevinden zich wel bedrijven binnen de Veiligheidscontour die een domino-aanwijzing hebben. Dat betekent dat het bevoegd gezag groepen van inrichtingen moeten aanwijzen die vanwege hun ligging ten opzichte van elkaar of vanwege de aanwezige gevaarlijke stoffen gezamenlijk een groter risico van een zwaar ongeval hebben dan afzonderlijk. De aanwijzing heeft tot gevolg dat degenen die de desbetreffende inrichtingen drijven hun veiligheidsbeleid op elkaar moeten afstemmen. Dit is geregeld via de vergunningverlening.

4.7 De mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken

Een veiligheidscontour heeft alleen betrekking op het plaatsgebonden risico. Bij de besluitvorming omtrent het groepsrisico (GR= de kans op een groep slachtoffers) gaat het om de berekende kans op een ongeval met een groep slachtoffers en om de mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken. Deze mogelijkheden liggen bij bronmaatregelen en bij mogelijkheden voor hulpverlening en zelfredzaamheid.

Gevolgen van besluit op groepsrisico

Het grootste deel van de veiligheidscontour ligt over een Zone I uit de gebiedsvisie Externe Veiligheid. Deze zone I is niet geschikt voor de komst van nieuwe en uitbreiding van bestaande niet-zelfredzame functies en kwetsbare objecten. Deze zone-indeling is vastgelegd in de bestemmingsplannen. Dit betekent dat verhoging van het groepsrisico al grotendeels wordt voorkomen in het geldend planologisch kader.

Het vaststellen van een veiligheidscontour maakt onderdeel uit van de oplossingsrichting voor de Bevi-saneringssituatie bij Oiltanking en Fetim in combinatie met het treffen van specifieke veiligheidsvoorzieningen bij de betrokken bedrijven. Hiermee wordt de feitelijke veiligheidssituatie bij Oiltanking en Fetim verbeterd. Dit betekent dat het groepsrisico als gevolg van een mogelijk ongeval bij Oiltanking afneemt.

Hulpverlening

In het gebied van de veiligheidscontour zijn meerdere risicobedrijven gelegen. Een adequate inzet van de hulpdiensten is nodig om de gevolgen van een eventueel ongeval te beperken. De voorbereiding van de brandweer op mogelijk ongevallen bij de bedrijven in de veiligheidscontour is op orde. De rampbestrijdingsplannen en aanvalsplannen zijn up to date en bevatten uitgangspunten en afspraken over coördinatie en de wijze van optreden van de gezamenlijke hulpdiensten (Zie H5 Hulpverlening).

Zelfredzaamheid

De gebouwen binnen de veiligheidscontour zijn niet bestemd voor grote groepen mensen of verminderd zelfredzame personen zoals kinderen, ouderen en minder validen. De aanwezigen in Westpoort zijn goed zelfredzaam. Dit zal ook in de toekomst het geval zijn. Door de zone-indeling uit de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort is tevens geborgd dat personen die zich dicht bij de grootste risicoveroorzakers bevinden in het geval van een calamiteit goed in staat zijn om zichzelf in veiligheid te brengen.

5. Hulpverlening

Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft van de Colleges van Burgemeester en Wethouders onder meer de brandweertzorgtaak overdragen gekregen⁷. Tot de brandweertzorg behoren onder andere het voorkomen, beperken en bestrijden van brand in brede zin en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand⁸. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer adviseert andere overheden en organisaties op het gebied van het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen⁹. In het regionaal risicoprofiel¹⁰ worden de belangrijkste bedreigingen voor onze regio benoemd. Een ongeval met gevaarlijke stoffen in Westpoort is er één van.

5.1 Gevaren

In het gebied waar de veiligheidscontour omheen ligt wordt het gevaar bepaald door de aanwezige risicobronnen, de activiteiten met gevaarlijke stoffen die worden uitgevoerd, het voorzienbare ongevalsscenario en de mogelijke gevolgen voor de omgeving. Voor de algemene beschrijving van de ongevalsscenario's wordt verwezen naar bijlage 4.

5.2 Voorbereiding

Om de hulpverlening zo goed mogelijk voor te bereiden op een ongeval met gevaarlijke stoffen in het gebied van de veiligheidscontour stelt de veiligheidsregio plannen op. Een klein gevaar met beperkte omvang vraagt om een andere voorbereiding dan een groot gevaar met een aanzienlijke omvang. In het laatste geval is het voorzienbaar dat er bij de bestrijding meerdere (hulp)diensten zijn betrokken. De veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft naast het verplichte crisisplan¹¹ en de verplichte rampbestrijdingsplannen¹² voor het gebied in de veiligheidscontour ook coördinatieplannen, calamiteitenplannen, aanvalsplannen en inzetplannen vastgesteld.

Deze plannen bevatten uitgangspunten en afspraken over coördinatie en de wijze van optreden van de gezamenlijke hulpdiensten (brandweer, geneeskundige hulpdiensten, politie, gemeente en publieke en private partijen). Voor een algemene beschrijving van de plannen wordt verwezen naar bijlage 6.

⁷ Wet veiligheidsregio's, artikel 10, februari 2010

⁸ Wet veiligheidsregio's, artikel 3, februari 2010

⁹ Wet veiligheidsregio, artikel 25, februari 2010

¹⁰ Hoofdrapport Regionaal Risicoprofiel Versie 1.0, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Juli 2012

¹¹ Wet veiligheidsregio, artikel 16 februari 2010

¹² Wet veiligheidsregio, artikel 17 februari 2010

De toegevoegde waarde van plannen zit overigens niet alleen in de plannen zelf. Minstens zo belangrijk is het proces van totstandkoming. In deze fase overleggen alle betrokkenen over de ongevalsscenario's en de gevolgen daarvan voor de omgeving. Werkwijzen, knelpunten en oplossingen worden besproken. Het plan brengt dus ook focus aan bij de (voorbereiding op) ongevalbestrijding en vormt de basis voor het opleidings- en oefenprogramma. In de volgende paragraaf wordt per risicobron aangegeven welke plannen de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft opgesteld binnen het gebied van de veiligheidscontour.

5.3 Bestrijdbaarheid

De veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland treedt op bij een ongeval met gevaarlijke stoffen. Hiervoor is een bepaalde hoeveelheid hulpverleningscapaciteit beschikbaar. Echter het ontstaan van een ongeval kan meestal niet worden voorkomen door de hulpverlening. Het ongevalsscenario heeft al plaatsgevonden of is in volle gang als de hulpverlening arriveert. Deze richt zich dan voornamelijk op het beperken van de gevolgen in de omgeving, het bestrijden van branden, het afschermen van de omgeving en het helpen van gewonden. Dit vergt grote inspanning en specialistisch optreden. Opleid en geoefend personeel en geschikt materieel is daarvoor een vereiste. Om de mogelijke ongevalsscenario's in het gebied van de veiligheidscontour zo goed mogelijk te kunnen bestrijden heeft de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland naast de reguliere hulpverlening de volgende mogelijkheden:

- grootschalig en bijzonder optreden van de gezamenlijke hulpdiensten;
- het inzetten van AYMA Amsterdam Ymond Mutual Aid, een publiek-private organisatie voor het blussen van tank(put)branden;
- specialistisch optreden van een interregionale organisatie voor het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen;
- het kunnen inzetten van specialistisch materieel voor het blussen van plasbranden.

Hieronder worden voor de 7 bevi bedrijven de mogelijkheden voor bestrijdbaarheid aangegeven. Voor een algemene beschrijving van de bestrijdingsmogelijkheden per ongevalsscenario wordt verwezen naar Bijlage 5.

BP Amsterdam Terminal (Hornweg 10):

Op- en overslag van benzine, diesel en propaan en behandeling met butaan.

Voorzienbare ongevalsscenario's: wolkbrand, tank(put)brand, explosie

Voorbereiding Veiligheidsregio: rampbestrijdingsplan en aanvalsplan

Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden en AYMA

Oiltanking Amsterdam B.V. (Heining 100)

Op- en overslag van benzine, kerosine, diesel, en behandeling met butaan. Bio diesel plant en opslag methanol.

Voorzienbare ongevalsscenario's: wolkbrand, tank(put)brand, explosie

Voorbereiding Veiligheidsregio: rampbestrijdingsplan, aanvalsplan

Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden, AYMA

VOPAK Terminal Westpoort B.V. (Westpoortweg 480)

Op- en overslag van benzine, diesel, nafta, ethanol en behandeling met butaan.

Voorzienbare ongevalsscenario's: wolkbrand, tank(put)brand, explosie

Voorbereiding Veiligheidsregio: rampbestrijdingsplan, aanvalsplan

Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden, AYMA

Hydrocarbon Hotel (Oceanenweg)

Op- en overslag van benzine, diesel, bio-ethanol en behandeling met iso-pentaan.

Voorzienbare ongevalsscenario's: wolkbrand, tankbrand, explosie
Vorbereiding Veiligheidsregio: rampbestrijdingsplan, aanvalsplan
Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden, AYMA

Diergaarde Beheer BV (Latexweg 10):

Op- en overslag van stukgoed en opslag van brandbare en bijtende stoffen en drukinkten.
Voorzienbare ongevalsscenario's: loodsbrand
Vorbereiding Veiligheidsregio: aanvalsplan
Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden

PPG Coatings Nederland B.V. (Oceanenweg 2)

Verffabriek en opslag van oplosmiddelen.
Voorzienbare ongevalsscenario's: loodsbrand
Vorbereiding Veiligheidsregio: aanvalsplan
Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden

ACT - Amsterdam Container Terminals (Ruijgoordweg 100)

Op- en overslag van containers met o.a. gevaarlijke stoffen.
Voorzienbare ongevalsscenario's: wolkbrand, tank(put)brand, explosie, giftige wolk
Vorbereiding Veiligheidsregio: zodra er activiteiten met gevaarlijke stoffen gaan plaatsvinden wordt door de veiligheidsregio besloten welke voorbereiding nodig is
Bestrijdbaarheid: reguliere hulpverlening, grootschalig en bijzonder optreden,

5.4 Zelfredzaamheid

Om te kunnen bepalen of er mogelijkheden zijn op het gebied van zelfredzaamheid zijn de volgende aspecten belangrijk:

- de fysieke gesteldheid van aanwezige personen;
- de effecten en de snelheid van het voorzienbare ongevalsscenario;
- de inrichting van de omgeving en;
- de aanwezige personen moeten weten hoe er moet worden gehandeld.

De fysieke gesteldheid van aanwezige personen binnen de veiligheidscontour is goed. Aanwezige personen kennen het gebied waarin zij werken en er zijn mogelijkheden om het gebied op eigen gelegenheid te ontvluchten. Over het algemeen zijn de effecten van mogelijke ongevalsscenario's bekend. Alle risicobedrijven hebben een BHV-organisatie en/of een bedrijfsbrandweerorganisatie die weten hoe er moet worden gehandeld tijdens een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarom wordt de zelfredzaamheid van aanwezige personen binnen de veiligheidscontour als goed beschouwd.

6. Procedure

De veiligheidscontour wordt met een apart besluit vastgelegd. Vervolgens dienen de bestemmingsplannen en de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort aangepast te worden.

6.1 Vaststellen Veiligheidscontour

Om de Veiligheidscontour Afrika- en Amerikahaven vast te kunnen stellen is de omvang en ligging bepaald met daarbij de definitie van de functionele binding voor het betreffende gebied. Dit is in een gezamenlijk proces gebeurd met Provincie Noord Holland, Gemeente Amsterdam, Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en waarbij Havenbedrijf Amsterdam N.V. een trekkende rol heeft vervuld.

Het Wabo bevoegd gezag - in overeenstemming met Wro bevoegd gezag – dient hiertoe te besluiten met in acht neming van een termijn van 6 weken voor het ontwerpbesluit. Voor deze Veiligheidscontour zijn dat Provincie Noord-Holland (Wabo) en gemeente Amsterdam (Wabo en Wro). Tevens dient er overeenstemming te zijn met de gemeente Zaanstad want een klein deel van de Veiligheidscontour ligt over het grondgebied van Zaanstad (WRO), echter dit betreft enkel bestemming water. De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland brengt advies uit aan de bevoegd gezagen over het voorgenomen besluit.

6.2 Aanpassen Bestemmingsplannen

Het Bevi zegt dat de veiligheidscontour het geldende bestemmingsplan niet opzij zet en dat met het oog op de rechtszekerheid het aanbeveling verdient om de vastgestelde veiligheidscontour in het bestemmingsplan op te nemen. De Veiligheidscontour ligt over de bestemmingsplannen Afrikahaven en Amerikahaven en gaat voor een klein deel over Bedrijven terreinen Zuid van Gemeente Zaanstad en Sloterdijken III en IV. Voor de bestemmingsplannen Afrikahaven en Amerikahaven geldt dat de definitie van de functionele binding strikter is dan de bestemming in de bestemmingsplannen. Hierom is het nodig de functionele binding in deze bestemmingsplannen vast te leggen. Daarnaast kan de Veiligheidscontour op de plankaart vastgelegd worden. Voor de bestemmingsplannen Bedrijven terreinen Zuid en Sloterdijken III en IV volgt de Veiligheidscontour de Veiligheidszones-Bevi zoals weergegeven op de plankaarten. Binnen deze Veiligheidszones-bevi zijn kwetsbare objecten uitgesloten en is een aanpassing van de bestemmingsplannen dus niet nodig.

6.3 Aanpassen Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort

De in 2009 vastgestelde Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort blijft van kracht. De zone indeling dient echter aangepast te worden.

- Het deel wat nu nog Zone II of Zone III is en binnen de Veiligheidscontour valt, zal omgezet moeten worden naar een Zone I zodat voor het havenbeheersgebied binnen de Veiligheidscontour overal Zone I geldt.
- De delen die nu Zone I zijn en buiten de contour vallen worden omgezet naar Zone II en Zone III – afhankelijk van de aangrenzende zone - zodat de kwetsbare objecten daar thuishoren en beschermd worden.

Voor het Havengebied buiten de Veiligheidscontour blijft de Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort gelden en blijven de Zone I en Zone II gebieden eveneens beschikbaar voor risicobedrijven.

6.4 Consequenties voor bedrijven

Het besluit tot vaststelling van de veiligheidscontour heeft betekenis voor de beslissing op een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een bedrijf ten behoeve waarvan de contour is vastgesteld en voor andere bedrijven in de omgeving daarvan. Op de grens van de vastgestelde veiligheidscontour moet – bij de beslissing op een vergunningaanvraag ten behoeve van een risicovolle inrichting – worden voldaan aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar.

Het vestigen van nieuwe kwetsbare objecten - bij besluiten op het gebied van de ruimtelijke ordening die de vestiging daarvan mogelijk maken - is binnen een vastgestelde veiligheidscontour niet toegestaan, tenzij er sprake is van functioneel aan de desbetreffende inrichting(en) of met het gebied gebonden inrichtingen. Echter de bestemmingsplannen Afrikahaven en Amerikahaven sluiten nieuwe kwetsbare objecten – op grond van de gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort - al volledig uit voor

het Zone I gebied. Dit betekent dat voor de Veiligheidszone Afrika- en Amerikahaven reeds geldt dat de komst van nieuwe kwetsbare objecten.

6.5 Oplossing Bevi sanering

Met het vaststellen van de Veiligheidscontour wordt de Bevi sanering bij Oiltanking en Fetim formeel opgelost. Zoals bestuurlijk afgesproken tussen provincie Noord-Holland en gemeente Amsterdam neemt Oiltanking ook bovenwettelijke veiligheidsmaatregelen om de feitelijke veiligheidssituatie te verbeteren. Havenbedrijf Amsterdam NV en provincie Noord-Holland dragen daar aan bij.

Bijlagen

Bijlage 1 Begrippen

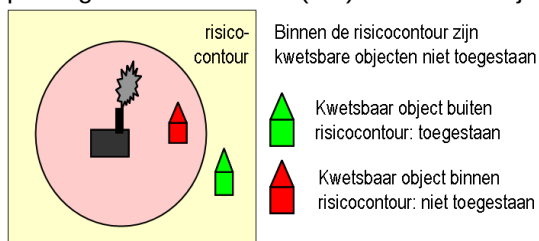
Externe veiligheid heeft betrekking op het risico op zware ongevallen die bepaalde maatschappelijke activiteiten veroorzaken voor hun omgeving. Bij externe veiligheid gaat het om risico's die de omgeving loopt door de productie, gebruik, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen. In Nederland worden twee maten gehanteerd voor externe veiligheidsrisico's, namelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Bij het **Plaatsgebonden risico (PR)** gaat het om de kans per jaar dat een denkbeeldig persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas. Het maximaal toegestane plaatsgebonden risico is genormeerd en dient in acht genomen te worden bij milieuvergunningverlening en ruimtelijke ordening.

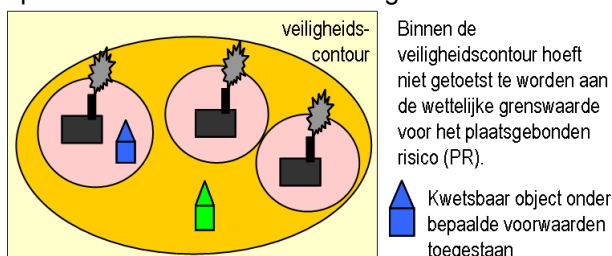
Het Groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk) aanwezige groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt weergegeven als een grafiek met het aantal personen op de horizontale as en de cumulatieve kans op overlijden op de verticale as.

Het bevoegde gezag is verplicht om zich bij besluitvorming in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en specifieke verkeersbesluiten te verantwoorden over het geaccepteerde groepsrisico.

Om een risicovol bedrijf ligt een **Risicocontour**. De omvang van deze risicocontour wordt berekend aan de hand van een wettelijk voorgeschreven rekenmethodiek. Voor het gebied binnen de risicocontour geldt dat er sprake is van een overschrijding van de wettelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico (PR). Daarom zijn in dit gebied kwetsbare objecten niet toegestaan.

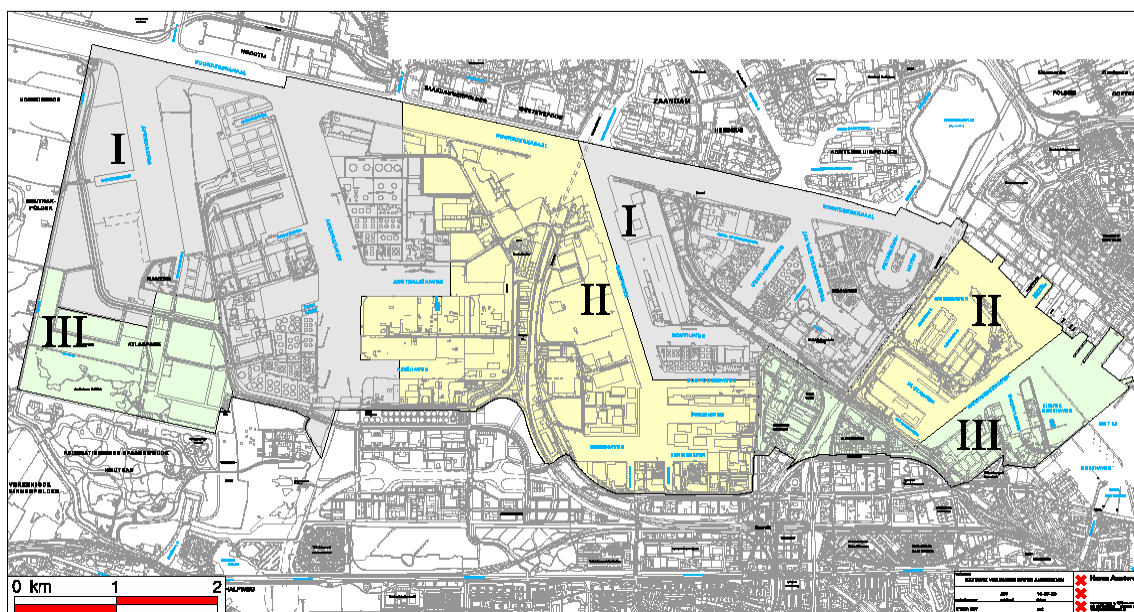

De **Veiligheidscontour** is een ruimtelijke- orderingsinstrument. Door middel van de veiligheidscontour wordt ruimte gereserveerd voor risicovolle bedrijven. De veiligheidscontour wordt meestal om een wat ruimer gebied gelegd. In het gebied dat de veiligheidscontour bestrijkt hoeft niet getoetst te worden aan de wettelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico. Dit betekent dat kwetsbare objecten onder bepaalde voorwaarden in het gebied van de veiligheidscontour kunnen worden toegestaan – dus óók wanneer zij in een risicocontour van een risicovol bedrijf gelegen zijn. De voorwaarde voor het toelaten van een kwetsbaar object binnen de veiligheidscontour is dat er sprake is van 'functionele binding' van het kwetsbare object met het bedrijf of met het gebied.

Bijlage 2 Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort

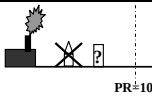
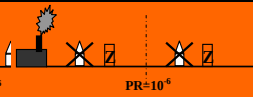
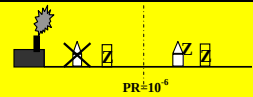
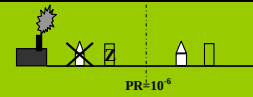
Burgemeester en wethouders hebben bij besluit van 8 december 2009 de Gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort vastgesteld. Gedeputeerde Staten hebben de gebiedsvisie bij besluit van 15 december 2009 vastgesteld. Deze visie omvat onder meer een zonering van Westpoort op het punt van de toelaatbaarheid van risicoveroorzakende (Bevi) bedrijvigheid en de toelaatbaarheid van (beperkt) kwetsbare objecten.

Figuur 1 Zoneringskaart uit de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort

EV-beleid per zone gebied Westpoort

Onderwerp	Wettelijk kader	Zone I, Risicoveroorzakende Industrie	Zone II, Arbeidsintensieve & Risicoveroorzakende Industrie	Zone III, Niet-industriële Bedrijvigheid
Bestemming zone	Er is geen wettelijke plicht om ruimtelijke ambities met betrekking tot externe veiligheid te formuleren	Deze zone is bestemd voor de (nu al voor een belangrijk deel aanwezige) risicoveroorzakende industrie. In deze zone worden de uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden van risicoveroorzakende bedrijven zo goed mogelijk gewaarborgd.	Deze zone is bestemd voor (nu al deels aanwezige) industrieën met grote aantallen personeel. In zone II zijn risicobedrijven mogelijk, maar ze hebben minder uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden dan in zone I.	Deze zone is bestemd voor risico-ontvangers, zoals bedrijven en kantoren. In zone III zijn risicobedrijven niet volledig uitgesloten, maar de vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden zijn zodanig beperkt dat de PR10 ⁶ -contour binnen de eigen inrichtingsgrens moet blijven, met uitzondering van de activiteiten verderop genoemd in deze tabel.
Uitbreiding- en vestiging van niet- zelfredzame functies:	Er is geen wettelijke plicht om ruimtelijke ambities met betrekking tot zelfredzaamheid te formuleren	Er is in zone I geen ruimte voor vestiging van nieuwe of uitbreiding van bestaande niet-zelfredzame functies.	Er is in zone II geen ruimte voor vestiging van nieuwe of uitbreiding van bestaande niet-zelfredzame functies.	In afwijking van zone I en II is hier vestiging of uitbreiding van specifieke typen niet-zelfredzame functies mogelijk, mits het bevoegd gezag van oordeel is dat sprake is een aanvaardbaar veiligheidsniveau en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid van voldoende niveau zijn.

Onderwerp	Wettelijk kader	Zone I, Risicoveroorzakende Industrie	Zone II, Arbeidsintensieve & Risicoveroorzakende Industrie	Zone III, Niet-industriële Bedrijvigheid
Plaatsgebonden risico (PR)	 PR=10 ⁻⁶	 PR=10 ⁻⁶	 PR=10 ⁻⁶	 PR=10 ⁻⁶
	Kwetsbare objecten zijn hier niet toegestaan			
	In principe zijn beperkt kwetsbare objecten hier niet toegestaan, maar indien goed gemotiveerd kan hiervan worden afgeweken.			
	Alle beperkt kwetsbare objecten kunnen hier wel worden toegestaan			
	Alle kwetsbare objecten kunnen hier worden toegestaan			
	Alleen zelfredzame beperkt kwetsbare objecten kunnen worden toegestaan.			
	Alleen zelfredzame kwetsbare objecten kunnen worden toegestaan.			
Transportassen, buisleidingen, windturbines, LPG-tankstations en ligplaatsen met gevaarlijke stoffen.		In zone I zijn nieuwe transportassen, buisleidingen, windturbines, LPG-tankstations en ligplaatsen met gevaarlijke stoffen goed mogelijk zolang binnen de PR10 ⁻⁶ -contour geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Bij plaatsing van windturbines is er aandacht voor veiligheid.	In zone II zijn transportassen, buisleidingen, windturbines, LPG-tankstations en ligplaatsen met gevaarlijke stoffen mogelijk zolang binnen de PR10 ⁻⁶ -contour geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Bij plaatsing van windturbines is er aandacht voor veiligheid.	In zone III zijn transportassen, buisleidingen, windturbines, LPG-tankstations en ligplaatsen met gevaarlijke stoffen mogelijk zolang binnen de PR10 ⁻⁶ -contour geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Bij plaatsing van windturbines is er aandacht voor veiligheid.
Groepsrisico (GR)	Er is een wettelijke plicht om het groepsrisico te verantwoorden .	Indien voldaan wordt aan de ruimtelijke ambities voor de inrichting van het gebied en aan de normen voor het plaatsgebonden risico wordt het groepsrisico verantwoord zoals omschreven in het Bevi, gebruik makend van de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort. Voor Westpoort is het aannemelijk dat de oriëntatiewaarde overschreden wordt door vestiging of uitbreiding van risicobronnen of risico-ontvangers, mits goed verantwoord. Door in te zetten op zelfredzaamheid (en bestrijdbaarheid) zijn overschrijdingen van de oriënterende waarde voor het Groepsrisico (waarvan het aannemelijk is dat deze voorkomen) te verantwoorden. Het accepteren van een overschrijding van de oriënterende waarde van het GR binnen Westpoort, betekent niet automatisch dat dit ook voor gebieden buiten Westpoort acceptabel is.		
Aandachtspunten in relatie tot domino-effecten, verbeteren van zelfredzaamheid en vergroten bestrijdbaarheid	Er is geen wettelijke plicht ambities te formuleren met betrekking tot domino-effecten, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid	Bij vestiging en uitbreiding van risicobedrijven is aandacht voor het voorkomen en beperken van domino-effecten, ook wordt in het kader van de milieuvergunning aandacht gegeven aan inherente veiligheid. Voor het gehele gebied zijn maatgevende scenario's vastgesteld (bijlage 4) waarop de aanwezige bedrijven en hulpdiensten zich specifiek voorbereiden teneinde de zelfredzaamheid te verbeteren en de bestrijdbaarheid te vergroten. Bij de afweging of oprichting danwel uitbreiding van (risicoveroorzakende en risico-ontvangende) bedrijven wenselijk is, wordt bepaald of dit past binnen de voorbereide ongeval- en rampscenario's.		
Aangrenzende gebieden	Alle gebieden grenzend aan het beheersgebied van Westpoort worden bij besluitvorming met betrekking tot ontwikkelingen in Westpoort behandeld als zone III, tenzij in dit gebied een specifiek EV-beleid is vastgesteld, dan wordt met dat beleid rekening gehouden. Dus als PR-contouren of invloedsgebieden die samenhangen met activiteiten binnen Westpoort over de aangrenzende gebieden gaan, wordt het gebied buiten Westpoort beschouwd als een zone-III-gebied zoals in deze visie beschreven.			
	<u>Niet-zelfredzame functies, die niet toelaatbaar zijn in het Havengebied zijn:</u> (Bedrijfs)woningen (nieuw), instellingen basis en speciaal basisonderwijs, kinderopvang en dagverblijven, gezondheidsinstellingen, gevangenissen, stadions, kantoren >5 verdiepingen, asielzoekerscentra, theaters, bioscopen, buurthuizen, crematoria en uitvaartcentra, gebedshuizen, aanleghavens voor cruiseschepen, sport en recreatiegelegenheden, winkels, grootschalige horeca, locatiegebonden evenementen en zalencentra.			

Bijlage 3 Inventarisatie kwetsbare objecten

Kwetsbare objecten zijn in het Bevi gedefinieerd als gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren: kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object wat grofweg gelijk staat aan 50 personen. Om de aanwezige kwetsbare objecten binnen de Veiligheidscontour in kaart te brengen is nagegaan in welke objecten/bedrijven potentieel meer dan 50 personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn. Hiervoor is gekeken naar het aantal ingeschreven werknemers bij de aanwezige bedrijven volgens de Kamer van Koophandel. Op basis van locatiebezoek zijn de resultaten verfijnd. De eerste twee bedrijven/objecten zijn kwetsbare objecten. Bij de overige bedrijven staan wel meer dan 50 werknemers ingeschreven maar die zijn niet altijd op hetzelfde moment aanwezig. Onderaan de lijst staan twee kwetsbare objecten waarvoor gekozen is deze buiten de Veiligheidscontour te houden.

Fetim (kwetsbaar object)

Distributiecentrum en groothandel voor hout en bouwmarkten met kantoor.

Arbeidsplaatsen: in het kantoor werken 95 m/v. In het grote distributiecenter nog 70 m/v. Er wordt niet in ploegendienst gewerkt. (kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: distributie en transport van producten.

Ter Haak groep (kwetsbaar object)

Stuwadoor en transporteur van containers ro-ro, stukgoed en projectlading; met kantoor.

Arbeidsplaatsen: bij de Ter Haak groep werken momenteel 60 m/v; 25 m/v op kantoor en 35 m/v in de loods / haventerrein. Niet in ploegendienst en alleen als er een schip is. Het kantoor biedt plaats voor circa 80 m/v. De erfpachter heeft toestemming tot (onder) verhuring van maximaal één verdieping van het kantoorpand. (kwetsbaar object)

Functionele binding: Bedrijf dat havengebonden “natte” activiteiten uitvoert. Aanvoer via het water en op- en overslag van containers, ro-ro en stukgoed.

Afrikahaven Coal Terminal

Kolen terminal met kantoor

Arbeidsplaatsen: ongeveer 30 m/v op kantoor. Geen ploegendienst, aantal is afhankelijk van aankomst boten. (beprekt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengebonden “natte” activiteiten uitvoert. Aanvoer via het water en op- en overslag van kolen

CWT Sitos / Westpoint Terminal

Loodsen voor op- en overslag van cacao en kantoor

Arbeidsplaatsen: Op het Kantoor/laboratorium werken 25 tot 30 m/v en ca. 20 m/v in de diverse loodsen. (beprekt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: op- en overslag van cacaobonen.

Multimodaal transportcentrum aan de Cacoaweg 20

Distributie- en logistieke bedrijven.

De bedrijfsgebouwen en terreinen worden/zijn verhuurd aan verschillende bedrijven. Het grootste is Dynamic Parcel Distribution (DPD) met ca. 30 m/v op kantoor en in het distributiecentrum andere bedrijven die hier gevestigd zijn, zijn o.a. VAT logistics B.V., Ferrari Logistics B.V., ACS logistics B.V.

en Katoen Natie Amsterdam B.V. De bedrijven worden afzonderlijk beschouwd en zijn hiermee niet kwetsbaar. (beperkt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijven die havengerelateerde activiteiten uitvoeren: distributie en transport van (deel)producten.

Dutch Cocoa

Cacaoproduktie / chocoladefabriek

Arbeidsplaatsen: fabriek waar ongeveer 65 m/v werken in 5 ploegendienst oftewel 13 m/v per ploeg. Op dit adres is ook het kantoor van Dutch Cocoa (20m/v) en van de Baronie (5 m/v) gevestigd. Een groot deel van het kantoor wordt slechts marginaal gebruikt. (beperkt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: grondstofverwerkende industrie

Continental Chocolat / De Baronie

Groothandel cacaoprodukten

Arbeidsplaatsen: chocoladefabriek met 90 m/v in 2 ploegendienst. (beperkt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: Grondstofverwerkende industrie

Cargill Multiseed Terminal

Productie en verwerking van zaden

Arbeidsplaatsen: 47 m/v t in ploegendiensten (beperkt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengebonden "natte" activiteiten uitvoert. Af- en Aanvoer via het water en op- en overslag van bulkgoederen (zaden).

Buiten de Veiligheidscontour:

Starbucks (kwetsbaar object)

Koffiebranderij met hoofdkantoor.

Arbeidsplaatsen: de fabriek werkt in 3 ploegendienst met elk 12 m/v personeel. Op kantoor werken ruim 200 m/v in dagdienst. (kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: grondstofverwerkende industrie

Voorbij beton groep (kwetsbaar object)

Betoncentrale, ontwikkeling en toelevering van prefab betonelementen met kantoor.

Arbeidsplaatsen: 190 m/v die niet allemaal tegelijk aanwezig zijn. Kantoor aanwezig. (kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengerelateerde activiteiten uitvoert: grondstofverwerkende industrie en transport van beton.

Struyk Verwo Infra BV

Productie van prefab betonproducten

Arbeidsplaatsen: momenteel werken er ongeveer 35 m/v binnen de inrichting. Na afronding van het nieuwe industriegebouw zal dit toenemen tot 100 m/v, waarvan ongeveer 5 op kantoor. Er wordt in ploegendienst gewerkt. Dit is exclusief tijdelijk aanwezige vrachtwagenchauffeurs en scheepsbemannings. (beperkt kwetsbaar object)

Functionele binding: bedrijf dat havengebonden "natte" activiteiten uitvoert. Aanvoer via het water en op- en overslag van (bouw-) grondstoffen en de verwerking en distributie daarvan.

Bijlage 4 Algemene beschrijving ongevalscenario's

Tank(put)brand

Een tank(put)brand treedt met name op bij brandbare vloeistoffen (bijvoorbeeld: benzine). Door een ongeval met een opslagtank kan er brand in de tank of in de tankput ontstaan. De hittestraling die hierbij vrijkomt, is bepalend voor de gevolgen voor mensen en objecten. Mensen raken gewond of komen in het ergste geval te overlijden. Objecten kunnen door brand(overslag) (onherstelbaar) beschadigd raken.

Gaswolkbrand

Een wolkbrand kan ontstaan doordat een brandbaar gas vrijkomt. Door een ongeval ontstaat er een lekkage. Een deel van het brandbaar gas stroomt uit en vormt een brandbare gaswolk. Ook verdamping van een brandbare vloeistof kan leiden tot een brandbare gaswolk. Door een ontstekingsbron ontstaat er een gaswolkontbranding. De brand is kort en hevig en kan secundaire branden in de omgeving veroorzaken. Alleen in een besloten omgeving zijn ook drukeffecten mogelijk. De gaswolkontbranding kan bij aardgasleidingen gevolgd worden door een gas(fakkel)brand. De hittestraling die hierbij vrij komt is bepalend voor de gevolgen voor mensen en objecten. Mensen raken gewond of komen in het ergste geval te overlijden. Objecten kunnen door brand(overslag) (onherstelbaar) beschadigd raken.

Plasbrand

Een plasbrand treedt met name op bij brandbare vloeistoffen (bijvoorbeeld: benzine). Door een ongeval komt in een korte tijd een grote hoeveelheid brandbare vloeistof vrij en vormt een vloeistofplas. Indien de plas ontstoken wordt, ontstaat er een brand die kort maar hevig is. De hittestraling die hierbij vrij komt is bepalend voor de gevolgen voor mensen en objecten. Mensen raken gewond of komen in het ergste geval te overlijden. Objecten kunnen door brand(overslag) (onherstelbaar) beschadigd raken.

Explosie (BLEVE)

Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten explosies. Een BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion) is een explosie van gecomprimeerd (brandbaar) gas (bijvoorbeeld: LPG).

Een warme BLEVE ontstaat door verhitting van buitenaf. Door een ongeval ontstaat een brand waarbij een tot vloeistof verdicht brandbaar gas is betrokken. Vanwege oplopende temperaturen neemt de druk in het insluitsysteem toe. Door de verhitting bezwijkt dit systeem omdat het niet langer bestand is tegen de interne druk. De inhoud stroomt onder hoge druk uit en wordt ontstoken. Dit veroorzaakt een drukgolf en een vuurbal.

Een koude BLEVE ontstaat door een mechanische impact. Door een ongeval, bijvoorbeeld een botsing, scheurt het insluitsysteem waarbij de vloeistof met een explosieve kracht over gaat in de gasfase. Het gas ontsteekt met drukeffecten en een grote vuurbal als gevolg. De BLEVE is kort en hevig en kan secundaire branden in de omgeving veroorzaken. De hittestraling veroorzaakt schade en slachtoffers. Objecten kunnen ook door de drukgolf en scherfwerking (onherstelbaar) beschadigd raken.

Fakkelbrand

Een fakkelbrand treedt op bij een brandbare vloeistof of gas. Door een ongeval ontstaat er een breuk in een leiding of tank. Het gas of de vloeistof stroomt onder hoge druk uit en ontsteekt direct met als gevolg een fakkelbrand. Deze fakkel kan tot enkele honderden meters reiken. De fakkel blijft branden tot de druk afneemt. De fakkelbrand is hevig en kan secundaire branden in de omgeving veroorzaken. De hittestraling die hierbij vrij komt is bepalend voor de gevolgen voor mensen en objecten. Mensen

raken gewond of komen in het ergste geval te overlijden. Objecten kunnen door brand(overslag) (onherstelbaar) beschadigd raken.

Giftige wolk

Een giftige wolk kan ontstaan doordat giftige gassen of vloeistoffen vrijkomen door bijvoorbeeld een lekkage of een grote brand in een opslag voor gevaarlijke stoffen. De omvang van de schade bij dit scenario wordt bepaald door de hoeveelheid toxisch gas die vrijkomt (direct of door uitdamping van een vloeistof) en de verspreiding van de gaswolk. De verspreiding van de gaswolk is weer afhankelijk van de weersomstandigheden en het stijgedrag van de gaswolk. De soort- en concentratie van de toxische damp, in combinatie met de blootstellingsduur, is bepalend voor de gevolgen voor mensen. De effecten zijn gewonden en in het ergste geval komen mensen te overlijden.

Bijlage 5 Bestrijdbaarheid per ongevalscenario

Tank(put)brand

Om tank(put)branden te kunnen bestrijden is een publiek-private organisatie opgericht tussen een aantal opslagterminals voor olieproducten en de brandweer Amsterdam-Amstelland en Kennemerland. De opslagterminals zorgen voor het materieel en de brandweren zijn verantwoordelijk voor de expertise en mankracht.

Gaswolkbrand

Een gaswolkbrand ontwikkelt zich zo snel dat deze niet bestrijdbaar is door de brandweer. De gevolgen hiervan zullen afhankelijk van de omvang ervan, via de reguliere hulpverlening of door grootschalig en bijzonder optreden worden bestreden.

Plasbrand

De mogelijkheden om een plasbrand te voorkomen zijn afhankelijk van de bereikbaarheid van de plaats van het ongeval en de beschikbare voorzieningen. Bij een dreigende ontsteking van een plas benzine richt de brandweer zich op het veiligstellen van het directe gevarengedebiet en het voorkomen van ontsteking door de plas af te dekken. De brandweer heeft hiervoor een speciaal schuimblusvoertuig aangeschaft. Als de plas direct wordt ontstoken zal deze binnen korte tijd op branden. De inzet van de hulpverlening richt zich dan op het bestrijden van branden in de omgeving en het helpen van gewonden.

Explosie

Een warme BLEVE kan onder bepaalde omstandigheden worden voorkomen door te koelen en de brand in de omgeving te blussen. In de praktijk wordt de beslissing om op te treden vaak bemoeilijkt door gebrek aan informatie en voorzieningen terwijl er grote gevaren aan verbonden zijn voor de hulpverlening. Dit betekent dat de brandweer terughoudend is en zich voorbereidt op het bestrijden van branden in de omgeving en hulpverlening aan slachtoffers. Een koude BLEVE treedt direct op en is niet te voorkomen. De gevolgen zullen afhankelijk van de omvang ervan, via de reguliere hulpverlening of door grootschalig en bijzonder optreden worden bestreden.

Fakkelbrand

Bij een dreigende fakkelbrand richt de brandweer zich op het veiligstellen van het effectgebied en het voorkomen van ontsteking. In geval van een directe ontsteking kan brandweerpersoneel in beschermende kleding de fakkel beperkt naderen. De fakkel zelf kan niet door de brandweer worden geblust. Tijdens een fakkelbrand richt de brandweer zich op het afschermen en koelen van de omgeving en het redden van slachtoffers, via de reguliere hulpverlening of door grootschalig en bijzonder optreden

Giftige wolk

Bij het direct vrijkomen van een groot deel van de inhoud van een tank met een giftig gas of giftige vloeistof kan het ontstaan en verspreiden van een giftige wolk niet door de hulpverlening worden voorkomen. De hulpverlening richt zich in dat geval op het veiligstellen van de omgeving en het bestrijden van de giftige wolk met waterschermen. Door een plas met vloeistof af te dekken kan verdere uitdamping worden voorkomen. De scenario's waarbij giftige stoffen vrijkomen, worden bestreden door een OGS (ongeval gevaarlijke stoffen) organisatie.

Bijlage 6 Planvorming Bestrijdbaarheid

Regionaal Crisis-/Coördinatieplan (multidisciplinair)

Een plan voor de gezamenlijke hulpverlening in een veiligheidsregio waarin generieke afspraken worden gemaakt op het gebied van crisisbestrijding.

Rampbestrijdingsplan (multidisciplinair)

Een plan voor de gezamenlijke hulpverlening in een veiligheidsregio waarin specifiek afspraken worden gemaakt over voorzienbare ongevallen en de bestrijding daarvan bij bedrijven die onder het besluit risico's zware ongevallen (BRZO) vallen.

Calamiteitenplan (multidisciplinair)

Een plan voor de gezamenlijke hulpverlening in een veiligheidsregio waarin specifieke afspraken worden gemaakt over voorzienbare ongevallen en calamiteiten en de bestrijding daarvan bij personen- en goederenvervoer, dijkdoorbraak, uitval electriciteits- en gasvoorziening, infectieziekten en LPG-tankstations.

Aanvalsplan (monodisciplinair)

Een plan van Brandweer Amsterdam Amstelland voor bedrijven die werken met significante hoeveelheden gevaarlijke stoffen. In het plan staan gegevens die de brandweer nodig heeft om verantwoord op te kunnen treden bij een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Inzetplan (monodisciplinair)

Een plan van Brandweer Amsterdam Amstelland voor complexe gebouwen zoals ziekenhuizen, gevangenissen etc.. In het plan staan gegevens die de brandweer nodig heeft om verantwoord op te kunnen treden.